

Prima instanță; Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (jud: N. Arabadji)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță)

DECIZIE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către Mițul Alexandru împotriva deciziei din 12 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mițul Alexandru împotriva SRL „Iron Stone” privind anularea ordinelor, angajarea în funcție, recalcularea salariului ratat, a dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral,

c o n s t a ț ă :

La 16.07.2013 Mițul Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Iron Stone”, solicitând anularea ordinelor de concediere și angajarea în câmpul muncii în funcție de gazo-electro-sudor; obligarea pârîului de a restabili ordinul de angajare în funcția de inginer tehnolog din 07.08.09 cu salariu de 4000 lei lunar; obligarea pârîului de a efectua recalcularea salariului pentru lunile august și septembrie a anului 2009, precum și indemnizațiile pentru concediu medical pentru perioada tratamentului medical în staționar și ambulatoriu cu încasarea acestora; încasarea prejudiciului moral în echivalent bănesc indicat în cerere; restabilirea în serviciu în funcție de inginer tehnolog din 07.08.2009; încasarea salariului pentru toată perioada de imposibilitate de angajare în câmpul muncii; obligarea pârîului de a elibera carnetul de muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în luna august a anului 2009 a fost angajat la serviciu la SRL „Iron Stone” în funcție de inginer tehnolog cu salariul lunar de 4000 lei. La 26.09.2009 a căzut dintr-un copac, ca rezultat fiindu-i cauzat o traumă a osului bazinului și urmând un tratament în staționar, deschizându-i-se un buletin medical, care a fost prelungit pe o perioadă de mai mult de 4 luni.

Susține că, în primele zile de tratament în staționar, a fost vizitat de un colaborator al angajatorului care i-a propus să scrie o cerere de angajare în serviciu în funcție de gazo-electro-sudor și o altă cerere de eliberare din serviciu fără indicarea datei eliberării, ca ulterior angajatorul să-i acorde un ajutor material. Din motiv că necesita o intervenție chirurgicală, a acceptat propunerea și a scris două cereri, însă ajutorul material așa și nu i-a fost acordat.

Menționează reclamantul că, deplasându-se la oficiul angajatorului a aflat că a fost concediat în timpul concediului medical.

Consideră reclamantul că, angajatorul prin neachitarea plăților efectuate pentru concediul medical, în baza buletinelor expediate prin poștă, i-a fost încălcat dreptul la angajarea în câmpul muncii și ilegal a fost angajat la serviciu în calitate de gazo-electro-sudor, neavând calificarea corespunzătoare.

Afirmă reclamantul că, a activat în funcția de inginer tehnolog, funcție din care fost concediat ilegal în timpul tratamentului medical.

De asemenea, afirmă reclamantul că i s-a încălcat și dreptul la salarizare, deoarece salariul de bază lunar era de 4000 lei, iar la calcularea indemnizației pentru concediul medical i-a fost calculat rezultând din salariu de 900 lei, ceea ce nu corespunde nici calificăției de gazo-electro-sudor.

Relatează reclamantul că, tratamentul a durat până la 09.02.2010, ulterior fiind internat repetat în spitalul de urgență, fiindu-i deschis un buletin medical și i s-a stabilit gradul doi de invaliditate.

Mai consideră reclamantul că, pârâtul a încălcat prevederile Codului muncii, prin faptul că i s-a calculat ilegal indemnizația pentru concediul medical din salariu de 900 lei în loc de 4000 lei și ilegal a fost eliberat din serviciu în timpul tratamentului medical cu reținerea achitării salariului și a indemnizației pentru concediu medical în timp de 7 luni.

Invocă reclamantul că drept dovadă de angajare în serviciu servește Registrul în care s-a semnat pentru securitatea muncii.

Susține reclamantul că prin acțiunile ilegale ale pârâtului, i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral, iar conform dispozițiilor Codului muncii, pârâtul este obligat să restituie pierderile materiale și anume achitarea salariului și a indemnizației pentru concediul medical rezultând din salariul lunar de 4000 lei, precum și penalitatea pentru întârzierea achitării salariului.

La data de 10.02.2014 și la 10.02.2015 Mițul Alexandru a depus cereri privind majorarea și concretizarea acțiunii, prin care a solicitat repunerea în termenul de prescripție extinctivă a acțiunii; anularea ordinelor de angajare și eliberare din serviciu din funcția de gazo-electro-sudor; angajarea în funcție de inginer tehnolog cu salariul lunar de funcție în sumă de 4000 lei începând cu 07.04.2009; încasarea indemnizației pentru concediul medical în mărime de 16000 lei; încasarea salariului ratat în mărime de 16000 lei; încasarea salariului recalculat în mărime de 5600 lei, procentul de refinanțare a salariului și indemnizației pentru concediu medical în mărime de 46944 lei; încasarea dobânzii pentru întârziere calculată pentru neachitarea salariului și a indemnizației pentru concediul medical în mărime de 304197,12 lei; încasarea prejudiciului moral în mărime de 388741,12 lei, iar în total suma de 777482,24 lei (f.d.79-81, 85-88,vol.I).

Prin hotărârea din 25 august 2015 a judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Mițul Alexandru privind repunerea în termen a acțiunii și s-a respins ca depusă tardiv cererea lui Mițul Alexandru împotriva SRL „Iron Stone” privind anularea ordinelor de angajare și eliberare din serviciu, angajarea în funcție de inginer tehnolog, recalcularea salariului și încasarea salariului ratat, a indemnizațiilor pentru concediul medical, a procentului de refinanțare, a dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral.

Prin decizia din 12 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Mițul Alexandru și s-a menținut hotărârea instanței de fond.

La data de 01 iulie 2016 și la 02.08.2016, conform sigiliilor aplicate pe plicurile poștale (vol. II, f.d. 97, 104), Mițul Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea hotărârilor instanțelor judecătorești.

În motivarea recursurilor, recurentul a invocat că, hotărârile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare sînt neîntemeiate, ilegale și pasibile de a fi casate, deoarece instanțele judecătorești, la examinarea cauzei, au încălcat termenele rezonabile de judecare a litigiului și nu s-au expus asupra demersurilor înaintate privind acordarea asistenței juridice gratuite de stat, drept garantat prin Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat nr. 198-XVI din 26.07.2007.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 12 mai 2016 și expediată participanților la proces în baza scrisori de însoțire cu nr. de ieșire nr. 6605 (vol. II, f.d. 89). Recursul declarat la data de 01 iulie 2016, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (vol. II, f.d. 97), se consideră a fi declarat în termen, deoarece la materialele pricinii lipsești confirmarea recepționării de către recurent a deciziei contestate.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că Mițul Alexandru, înaintînd acțiune în judecată împotriva SRL „Iron Stone”, a solicitat repunerea în termenul de prescripție extinctivă a acțiunii; anularea ordinelor de angajare și eliberare din serviciu din funcția de gazo-electro-sudor; angajarea în funcție de inginer tehnolog cu salariul lunar de funcție în sumă de 4000 lei începînd cu 07.04.2009; încasarea indemnizației pentru concediul medical în mărime de 16000 lei; încasarea salariului ratat în mărime de 16000 lei; încasarea salariului recalculat în mărime de 5600 lei, procentul de refinanțare a salariului și indemnizației pentru concediu medical în mărime de 46944 lei; încasarea dobînzii pentru întârziere calculată pentru neachitarea salariului și a indemnizației pentru concediul medical în mărime de 304197,12 lei; încasarea prejudiciului moral în mărime de 388741,12 lei, iar în total suma de 777482,24 lei.

Judecînd pricina, atît instanța de fond, cît și instanța de apel au ajuns la concluzia respingerii acțiunii înaintate de Mițul Alexandru, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că decizia instanței de apel este ilegă, pornind de la următoarele.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Astfel, din norma citată supra, rezultă că prescripția extinctivă se aplică doar la cererea persoanei interesate, adică dacă pârătul nu a atenționat asupra omiterii termenului de prescripție de către reclamant, instanța de judecată nu poate din oficiu să respingă acțiunea pe motivul dat.

În acest context, instanța de recurs remarcă că instanța de fond eronat a respins acțiunea din motivul omiterii de către recurent a termenului de prescripție. Ori, SRL „Iron Stone” pe parcursul judecării cauzei nu a invocat acest temei.

Mai mult ca atât, Colegiul judiciar reține și faptul că alte probe care confirmă invocarea de către intimat a acestui temei, la materialele pricinii lipsesc.

Colegiul menționează că, legislația procesuală civilă prevede suficient de clar principiile după care se derulează procesul civil, unele din ele fiind principiul contradictorialității și disponibilității, explicând și sensul acestora.

În conformitate cu art. 26 CPC, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

În conformitate cu art. 27 CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Rezultând din prevederile legale menționate, în coroborare cu art.271 Cod Civil, Colegiul relevă că, invocarea prescripției extinctive este un mijloc de apărare propriu doar persoanei în favoarea căreia a curs prescripția, adică a pârâtului și respectiv doar pârâtul este în drept de a invoca împlinirea termenului prescripției extinctive, instanța de judecată fiind lipsită de posibilitatea de a invoca din oficiu.

Ori, normele legale enunțate reflectă cert ipoteza că părțile desinestătător își aleg modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, instanța de judecată neavând competențe de a interveni și urmând să asigure garanții reale și posibilități părților de a-și realiza drepturile sale, fără a le substitui.

Colegiul decelează că excepția de prescripție extintivă este o excepție de drept material și nu de drept procesual, deoarece are ca obiect un drept subiectiv civil și nu un drept procedural născut în cursul procesului. Excepția de prescripție este o excepție de fond, deoarece privește exercițiul dreptului material la acțiune, iar stingerea dreptului material la acțiune nu poate fi opusă decât de către beneficiarul prescripției împlinite.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu era în drept să mențină în vigoare hotărârea instanței de fond, care a fost adoptată cu încălcarea normelor dreptului material.

Această circumstanță este apreciată de către Colegiul judiciar al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra fondului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa

integral decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Mițul Alexandru.

Se casează decizia din 12 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mițul Alexandru împotriva SRL „Iron Stone” privind anularea ordinelor, angajarea în funcție, recalcularea salariului ratat, a dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală